

GESTIÓ SOSTENIBLE DE RESIDUS MUNICIPALS

Propostes per a l'acció

Barcelona, 27 abril 2010

Patronat de la FFA

Patrons públics

Generalitat de Catalunya
Departament d'Economia
i Finances

Generalitat de Catalunya
Departament de Medi Ambient
i Habitatge

Ajuntament

de Barcelona

LA PAERIA

Ajuntament de Lleida

Diputació
Barcelona
xarxa de municipis

EUROPEAN
ENVIRONMENT
AGENCY

Àrea Metropolitana de Barcelona
Entitat del Medi Ambient

Patrons privats

cespa

COMSA
EMTE
MEDIO AMBIENTE

Fira Barcelona

gasNatural

GBI Serveis

Grupo Agbar

HERA

ROSROCA

la BOLSA de
SENDECO₂

Missió de la FFA

✓ Alinear els interessos públic-privats

Promoure projectes de cooperació públic-privada mitjançant processos de **diàleg** que posin en comú les anàlisis i valoracions de les empreses i administracions per avançar cap a una gestió ambiental que aportí un major valor per a la societat.

✓ Promoure el sector econòmic del medi ambient

Taula de Residus

Projecte de cooperació

Valors:

- Àmplia participació institucional – privada
- Consens
- Aporta una visió per avançar el model de gestió de RM pel 2015
- Propostes per a l'acció

Participants a la Taula de Residus

ENTITATS PÚBLIQUES

- Agència Catalana de Residus
- Ajuntament de Barcelona
- Ajuntament de Lleida
- Ajuntament de Tarragona
- Associació Catalana de Municipis i Comarques
- Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya
- Diputació de Barcelona
- Diputació de Girona
- Diputació de Tarragona
- Entitat Metropolitana Medi Ambient
- Federació de Municipis de Catalunya

ENTITATS PRIVADES

- Cespa
- Comsa Medi Ambient
- FCC Medi Ambient
- GBI Serveis
- Grup Hera
- Ros Roca
- Urbaser

SUPORT

- Presidència
- Direcció Tècnica
- Coordinació

Sumari del document de conclusions

Índex

■ Presentació	3
Index	5
Sigles utilitzades en el document	7
Introducció	9
■ PROPOSTES PER A L'ACCIÓ	
Resum de les Conclusions	11
Els residus com a font d'energia primària	16
Creació d'una nova estructura bàsica	20
CONCLUSIONS	
■ Evolució del model de gestió	
C1. Cal incorporar l'avaluació del valor socioeconòmic de les solucions de gestió de residus municipals en les decisions de planificació i innovació	25
C2. La gestió sostenible de residus municipals demana potenciar quatre principis d'actuació	30
■ Gestió operativa	
C3. Prevenció de residus municipals: cal enviar senyals clars al mercat	34
C4. Cal obrir un període de reflexió sobre l'evolució de la recollida selectiva de residus municipals ordinaris, per fer-la més còmoda i eficient	37
C5. Pel tractament de la FORM en entorns exigents ambientalment, cal evolucionar cap a la digestió anaeròbia	39
C6. Les plantes de tractament mecànic-biològic han d'augmentar els rendiments, quantitatius i qualitatius, de separació per a la valorització	41
C7. Espanya ha de ser líder en reciclatge de la matèria orgànica en climes mediterranis	44
C8. La valorització energètica per via tèrmica ha d'avançar cap a formes més netes i eficients	48
C9. Fan falta unes directrius sobre valorització energètica ecoeficient	51
C10. Fan falta unes directrius sobre gestió de residus industrials assimilables a municipals	53
■ Actuacions Transversals	
C11. Cal que l'Estat reconegui la contribució de la gestió sostenible de residus municipals a les polítiques generals de control del canvi climàtic, energètiques i de sostenibilitat	55
C12. Cal aplicar el principi de responsabilitat del productor a noves fraccions dels residus municipals	57
C13. Es necessita una ciutadania ben informada	59
C14. La innovació en gestió sostenible de residus demana un entorn específic més motivador	61
C15. Cal mantenir actualitzat i accessible el mapa de situació de la gestió de residus municipals	64
■ ANNEXOS	
1. Agents participants a la Taula de gestió de residus municipals	67
2. Predisseny de la metodologia per avaluar el valor socioeconòmic de les solucions de gestió de residus	68
3. Funcions principals d'una entitat de gestió de la demanda de compost	77
4. Potencial de mitigació d'emissions de GEH associat a la gestió de residus municipals a Catalunya (valors orientadors)	78

Consideracions (I)

- ✓ Els residus són una conseqüència natural de l'activitat humana i un cop s'han produït cal reintegrar-los al sistema productiu

Residus= recursos

Consideracions (i II)

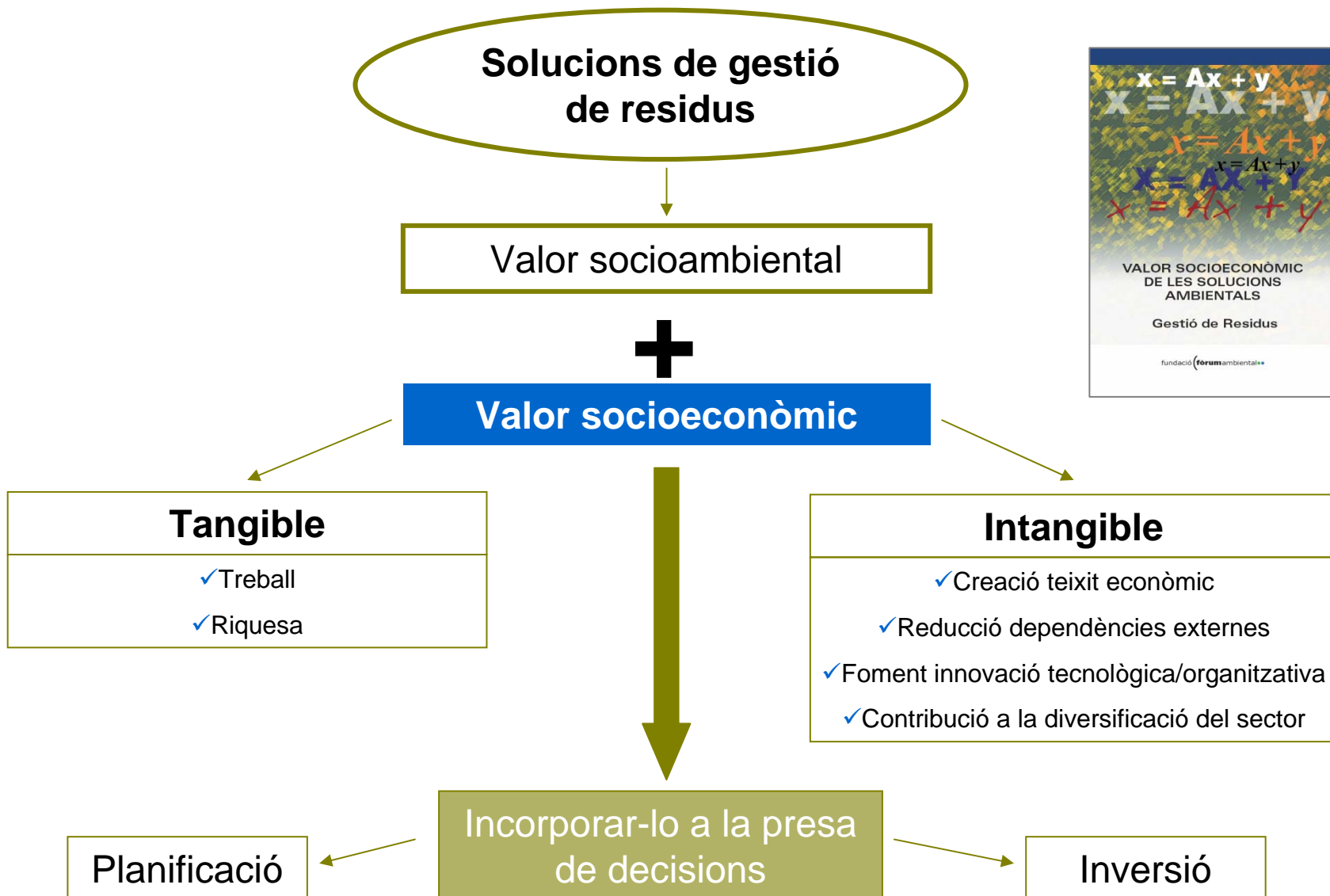
- ✓ Cada opció ha de ser òptima. Quan els costos ambientals i socioeconòmics són excessius cal aplicar l'opció següent

Aplicació racional de la jerarquia

1. Prevenció
2. Reutilització
3. Reciclat
4. Valorització (altres que reciclat)
5. Eliminació

Principals Conclusions

Gasos d'Efecte Hivernacle (GEH)

Les millores per a avançar cap a una gestió sostenible dels RM suposen una mitigació notable de GEH, amb un balanç energètic positiu.

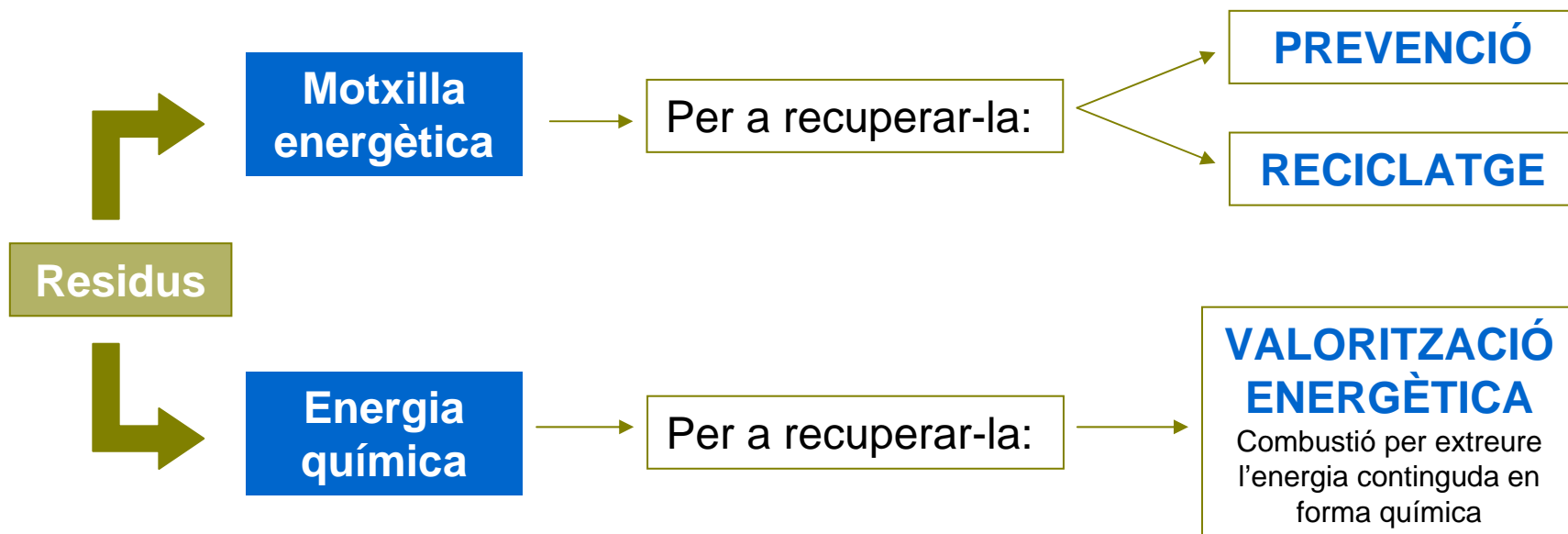
L'Estat hauria de destinar una part de les despeses en polítiques de control del canvi climàtic, energètiques y de sostenibilitat a contribuir al finançament dels costos d'exploració de la gestió de RM.

Potencial de mitigació de Catalunya = 1.650.000 T/a

(20 €/T → 33 M€/a)

Residus ≈ Energia

L'energia recuperada dels residus mitjançant la valorització energètica **ecoeficient** és l'única que pot ser simultàniament eficient, competitiva, distribuïda, neta, renovable, baixa en CO₂, local i continua.

Compost

Per a ser líders en
reciclatge de matèria orgànica
en climes mediterranis cal:

GESTIÓ DE
L'OFERTA

GESTIÓ DE
LA DEMANDA

Prioritzar:

Aplicacions

Coneixement

Creació d'una **entitat de gestió** de la demanda

Principi de responsabilitat Productor - Distribuïdor

Extensió de la responsabilitat

Prevenició de residus

- Reduir presència de residus conflictius
- Garantir una oferta mínima d'envasos reciclables
- Dipositar envasos secundaris en el punt de venda

Contribuir econòmicament

- Fraccions que es financen amb recursos públics:
- Paper no envasos
 - Matalassos
 - Mobles
 - Tèxtil

Ciutadania

Ciutadania ben informada

Campanyes

INTERLOCUTOR:

- Responsable
- Involucrat

INFORMACIÓ:

- Clara
- Comprensible
- Honesta
- Fiable

CATÀLEG: àmbits d'informació prioritària

Altres conclusions (I)

Caldria obrir un període de **reflexió** i debat sobre l'**evolució** dels sistemes de **recollida selectiva**.

El **principi de proximitat** de les instal·lacions de gestió de residus **als punts de generació** ha de guanyar pes en la planificació:

- ✓ Equitat del territori
- ✓ Eficiència
- ✓ Descentralització econòmica
- ✓ Integració d'infraestructures

Sempre atenent a la densitat urbanística de cada territori.

El **Tractament Mecànic-Biològic** per a fracció resta és **imprescindible per:**

- ✓ Completar l'esforç de prevenció i recollida selectiva
- ✓ Progressar en tecnologies d'obtenció de CSR
- ✓ Produir compost apte pels usos agrícoles
- ✓ Produir rebutjos inerts per a la seva disposició

Altres conclusions (II)

La **valorització energètica** ha de tenir un paper significatiu en la **gestió sostenible** de RM:

- ✓ Desviant de l'abocador els residus no reciclables
- ✓ Posant més èmfasi en els usos tèrmics orientats a grans consumidors industrials o residuals de calor / fred

- Elaborar directrius sobre **valorització ECOEFICIENT**
- Orientades a innovació (cogeneració, gasificació, gas de síntesis, biogàs, etc.)
- Estímul per a les inversions del sector privat

Altres conclusions (i III)

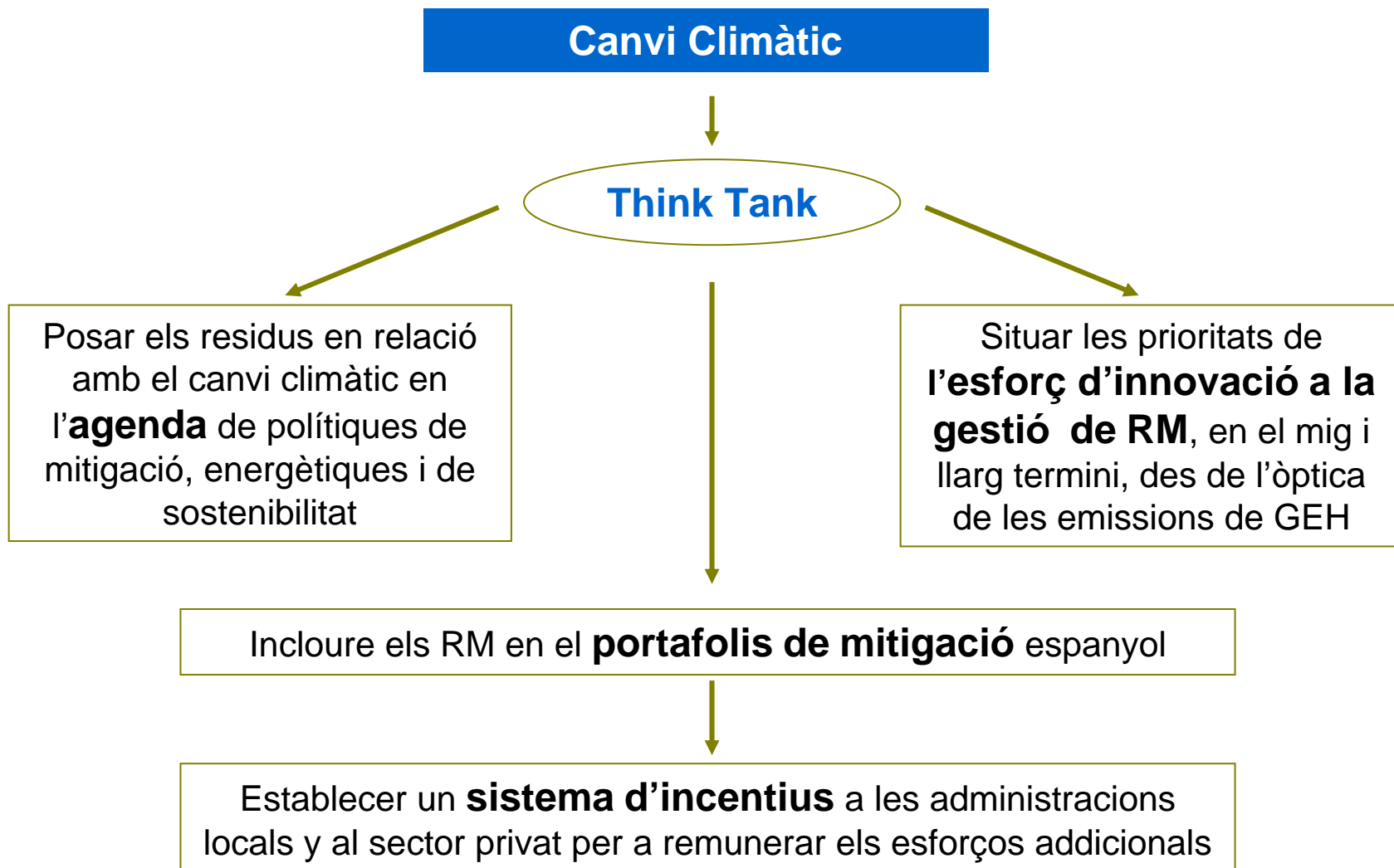
Calen **directrius** de gestió de **Residus Industrials** assimilables que estableixin el seu pretractament per a la valorització abans de la disposició en abocador del rebuig.

Cal mantenir actualitzat i accessible un **mapa de situació** complet de la gestió dels residus per a:

- Orientar la innovació
- Optimitzar la planificació

Propostes per a l'acció

Repte

“Servei de neteja”

**Canvi de percepció
del sector residus**

“Sector estratègic
que pot tenir un
paper significatiu en
la nova economia del
coneixement”

CITREM

Centro de Innovación
y Tecnologías de
Residuos Municipales

CITREM

Fundació

Público-privada

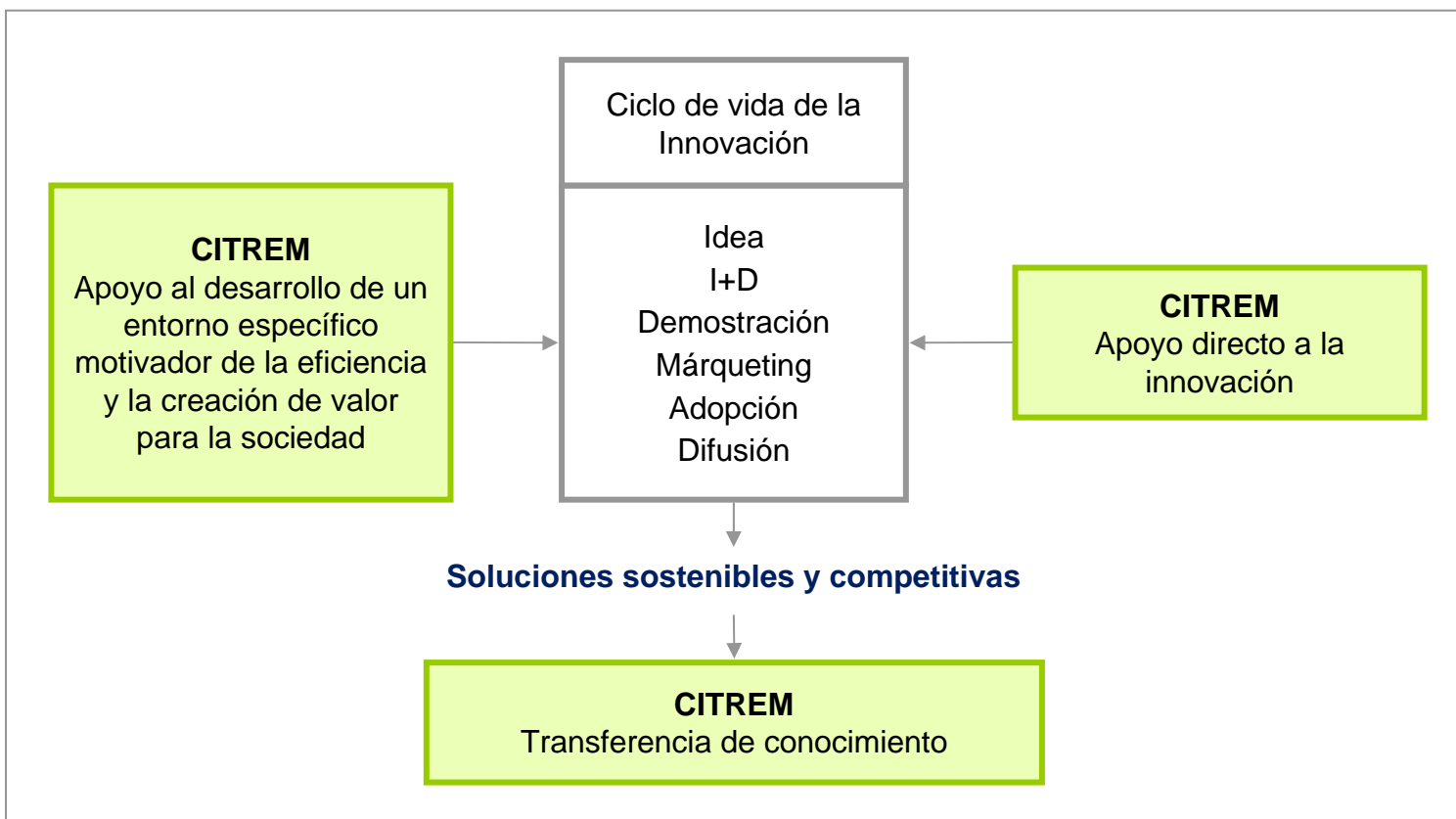
Àmbit estatal

Llançament al 2011

Ampli suport institucional i
del sector privat

REFERENT MUNDIAL

Moltes gràcies

www.forumambiental.org